

Pred sporazumom med Anglijo in Sovjeti o ruski pomoči za angleško obrambno zvezo

London, 15. aprila. Poluradno poročajo: Pogajanja med Anglijo in sovjetsko vlado za sodelovanje Rusije v angleški obrambni zvezi so stopila v odločilno razdobje. Zunanji minister Halifax je včeraj imel dva daljša razgovora s sovjetskimi poslankom Majskim. Tega je natančno obvestil o navodilih, ki jih je angleška vlada poslovala glede pogajanj svojemu poslaniku v Moskvi. Angleški poslanik bo danes imel važen sestanek s sovjetskimi zunanjim ministrom Litvinovim.

Pri teh pogajanjih ne gre za popolno vključitev Rusije v angleški obrambni sistem. Poljska, Rumunija, Turčija, Grčija in druge bodoče članice te zveze nočejo namreč nič slišati o tem, da bi sovjetska vojska ob morebitnem nemškem napadu prišla na njihovo ozemlje, ker bi to prav tako ogrozilo njihov obstanek. Zato bo vloga in naloga v tej zvezi bolj posrednega značaja. Sporazum med Anglijo in med Sovjeti naj zagotovi Angliji ter njenim zaveznikom predvsem pomoč Rusije v materialu. Po zanesljivih poročilih bo ta sporazum vseboval naslednje tri točke:

1. Tristranski pogodbo med Francijo, Anglijo in Rusijo o takojšnjem medsebojnem posvetovanju v primeru vojne nevarnosti.
2. Pogodbo o sovjetski pomoči v orožju, strelivu, surovinah, žitu in drugih potrebščinah, ki bi jih Rusija dobavljala ob vojni Angliji in njenim zaveznikom.
3. Letalski pakt, ki bo določal sodelovanje sovjetskega letalstva s francoskim in angleškim letalstvom za določene naloge v morebitni vojni.

Sovjetska vlada bi rada videla, da bi se določila francosko-sovjetskega sporazuma o medsebojni pomoči raztegnila še na Anglijo. Temu se pa Anglija upira, ker noče oživljati sistema tako imenovane kolektivne varnosti, kateremu se je zadržala leta odrekla.

Vesti 15. aprila

Odhod nemškega brodnjaka v španske vode naj dvigne ugled nemške vojne mornarice pri Nemcih — tako razlagajo Angleži sporočilo o začetku nemških pomorskih manevrov ob španski obali. Poveljstvo angleške mornarice pravi v svojem poročilu, da je vse angleške brodnjake v Evropi pripravljeno, da ob nevarnosti takoj stopijo v akcijo.

Sloviti ameriški letalski rekorder, palkovnik Lindbergh bo ameriškem obrambnemu odboru poročal o stanju letalstva v raznih evropskih državah, med drugim tudi v Rusiji in Nemčiji. **Japonske zavarovalnice** so zvišale za 2% zavarovalne premije ladjem, ki plavejo po Sredozemskem morju, kar bi govorilo o tem, da Japonci računajo z vojno nevarnostjo v tem delu Evrope.

Italijanska vojska še osvaja dostopnejše predele Albanije. Italijansko poveljstvo je dalo ukaz, da morajo vsi Albanci nemudoma izročiti vse orožje italijanskim oblastem, kar bo pa precej težko izvesti.

Maršal Göring je včeraj dopotoval v Rim, kjer so ga sprejeli vsi fašistovski voditelji z Mussolinijem na čelu. Göring bo ostal v Rimu dva dni in imel važne razgovore, ki se bodo nadaljevali med drugim tudi na to, da bi predsednik vlade Mussolini spet sam prevzel vodstvo zunanje politike, grof Ciano pa bi šel za podkralja v Albanijo.

Glavni tajnik Zveze narodov Avenol je odgovoril predsedniku albanske vlade Verlaci, da je sprejel brzojavko o izstopu Albanije iz Zveze narodov, da pa ne more izstopa vzeti na znanje, marveč da bo o tem poročal vsem članicam Zveze.

Obisk poljskega zunanjega ministra Becka v Parizu bo skušal ugotoviti in izpopolniti vojaško zvezo med Francijo in med Poljsko. Ta obisk je nepotreben, ker Poljska nima razloga misliti, da hoče Nemčija kakorkoli ogroziti njeno neodvisnost — piše »Hamburger Fremdenblatt« v odgovor na poljske izjave, da se bodo Poljaki branili pred vsakim, tudi pred nemškim napadom.

Francoski poslanik v Burgozu maršal Petain se je včeraj vrnil iz Pariza na svoje službeno mesto, kjer do zdaj zaradi italijanskih in nemških prizadevanj ni želel posebnih uspehov za svojo državo.

Anglija je dala Grčiji in Romuniji jamstva, za katera nista prosili, samo da bi oslabil zvezo med Nemčijo in Italijo, kar se pa ne bo posrečilo — pravi Mussolinijev zaupnik Gayda v rimskem »Giornale d'Italia«.

Nemški propagandni minister Göbbels se je včeraj za kratko ustavil v Belgradu, kamor so ga prišli na letališče pozdraviti zunanji minister dr. Cincar Marković, nemški poslanik Heeren, poveljnik našega letalstva general Janković in razne druge osebnosti. Po kratkem postanku je Göbbels nadaljeval pot proti Budimpešti.

Nemški državljani so začeli v velikem številu zapuščati Združene države in Južno Ameriko. Ti odhodi so v zvezi z nerazpoloženjem, ki vstaja po Ameriki proti Nemcem.

Bivši vrhovni poveljnik španske rdeče vojske general Miaja je včeraj dopotoval v Marseille, odkoder pojde najbrž v Mehiko.

Italijanska vlada je na včerajšnji seji potrdila priključitev Albanije k italijanski državi.

Nov spor se je začel med Madžari in med Slovaki, ker Madžarska noče priznati niti najmanjših političnih in narodnih pravic 600.000 Slovakom, ki žive pod madžarsko oblastjo. Zaprl so tudi vse voditelje slovaške manjšine.

Slavnosti ob Hitlerjevi 50letnici se bodo udeležila močna zastopstva iz vseh držav, s katerimi živi Nemčija v dobrih odnosih, med

Romunija z veseljem sprejema angleško jamstvo za svoje meje

Bukarešta, 15. aprila. m. Predsednik romunske vlade Calinescu je enoči sprejel domače in tuje časnikarje ter jim dal izjavo o jamstvih glede nedotakljivosti meja, ki jih je Romunija dobila od Anglije in Francije. Calinescu je poudaril, da je Romunija z največjim zadovoljstvom in veseljem sprejela angleško in francosko izjavo, po kateri Anglija zagotavlja Romuniji popolno pomoč in podporo, kadar bo to potrebno. Ta izjava dokazuje prijateljsko prijateljstvo do Romunije. Vedeti je treba, da je Romunija pripravljena sprejeti od vsake države prijateljske izjave, ki bi bile podobne angleški izjavi. Z največjimi simpatijami spremlja vsako delo, ki gre za tem, da okrepi mir in da tako zagotovi varnost romunski državi.

Politika romunske vlade je dobro znana. Da bi mogla nadaljevati s svojim delom za udržitve miru, je Romunija okrepila svoje koristne zveze z državami, s katerimi je prijatelj. Romunski narod je pripravljen braniti nedotakljivost svoje države in svojih meja.

Londonška izjava ga je zelo navdušila. »Mi smo znova poudarili, da nas vsi poskusi za okrepitev miru zanimajo neposredno, prav tako pa tudi ustvarjanje ozračja za medsebojno zaupanje, brez katerega bi pravo mednarodno življenje postalo zelo težko.«

Včeraj popoldne je predsednik romunske vlade imel enourni razgovor z angleškim poslanikom.

Govor predsednika Združenih držav:

Amerika bo tudi imela besedo pri urejanju Evrope

Washington, 15. aprila. Predsednik Združenih držav je včeraj govoril v proslavo »vseameriškega dne« in dejal med drugim:

Starega sveta ne vodi v vojno kaka usodnost. Ljudje niso sužnji usode, ampak sužnji svojega razuma. V takem času gledamo na Vseameriško zvezo kot na znamenje velikega upa.

Kaj je rešilo Ameriko pred težkimi dogodki, ki se danes odigrajo v Evropi? Vsa Amerika dela na javnih sejah in z javnimi dogovori. V drugih delih sveta pa ni takih razgovorov, ampak so vojne, dokler izčrpanost ali poraz ne združi vlade, ki skušajo popraviti svoje razdeljalo delo.

Sanje o zavzetju sveta po katerikoli državi, so smešne zločine. Ameriški mir, ki ga danes slavimo, ni posledica slabosti. Mi smo pripravljene ta mir tudi braniti. Naša moč gre za tem, da ne bo nihče poskušal uničiti naših ustanov ali ogroziti neodvisnosti katerekoli države ali skupino držav v Ameriki. Če bi se naj napad izvedel z gospodarskim pritiskom, jamčim, da bo moja domovina dala napadenemu vsu gospodarsko podporo, tako da ne bo treba nobenemu ameriškemu

narodu žrtvovati niti dela njegove svobode, pa bo le ohranil gospodarsko blaginjo.

Družina ameriških narodov bi z vso pravico smela biti vzgled ostalemu svetu. Mi imamo večje koristi, kakor je obramba naše celine, obdane z morji.

Razvoj sedanjih dni je zmanjšal razdalje med Ameriko in med ostalim svetom in jih bo v prihodnosti še bolj. Zato Ameriko zanima razvoj ostalega sveta prav zaradi tega, ker so se razdalje skrajšale. In prav zaradi tega bo Amerika tudi imela svojo besedo pri urejanju starega sveta, česar naj se zavedajo vsi evropski narodi. Amerika se ne more strinjati, da bi kdorkoli urejal Evropo po načelih Hunov in Vandalov izpred 1500 let. Kdor bi to poskušal, bo naletel na odpor vsega sveta, tudi na odpor Amerike.

Najboljša obramba miru bo za nas upanje, da bodo bratski narodi onstran morja opustili misli in nazore, ki jih silijo k neprestanemu vojskovanju. Amerika je že večkrat poudarila svojo voljo do miru in bo povzdignila tudi svoj glas pri določanju novega reda na svetu. To je naše sporočilo Evropi.

Grki pozdravljajo izjavo o angleški pomoči

Atene, 15. aprila. Grški listi razglašajo izjavo, ki sta jih dala angleški in francoski predsednik vlade ter pišejo, da vidi grški narod v jasnih in brezpogojnih jamstvih za neodvisnost Grčije priznanje grških pravic in velikega napora zadnjih let. Ker je italijanski predsednik vlade dal grški vladi glede neodvisnosti in nedotakljivosti ozemlja tudi vsa jamstva, bo grški narod lahko v miru nadaljeval svoja prizadevanja za obnovo narodnih plodnih sil, ki jih je Grčija uporabljala v službi miru z ostalimi prijateljskimi balkanskimi narodi. Grški narod je izjavo o jamstvu za grško neodvisnost sprejel s priznanjem in iskrenim zadovoljstvom.

Albansko poklonitveno poslanstvo Rimu

Bari, 15. aprila. Predsednik albanske začasne vlade in odposlanik Albancev, ki potujejo v Rim, da ponudijo italijanskemu kralju albansko krono, ko prispeli sredi 22. aprila, bodo v Rimu. Albanske zastopnike so sprejeli predstavniki najvišjih oblasti, dvora in ministrstva za zunanje zadeve ter fašistične stranke. Ob 22. je albansko odposlanstvo nadaljevalo pot v Rim, kamor je prispelo danes.

Ministrski svet je včeraj dopoldne pod predsedstvom Mussolinija sprejel zakonski osnutek, ki se glasi: »Vladar Italije bo po prevzemu albanske krone nosil naslov kralja Italije in Albanije ter cesarja Abesinije. Tako se bodo imenovali tudi njegovi nasledniki. Kralja in cesarja bo zastopal v Albaniji namestnik s sedežem v Tirani.«

Nemško letalo pristalo pri Celju

Celje, 15. aprila. Sredi okoli 7 je priletlo nad Celje tuje letalo, se začelo spuščati nad Gabrjem in zavilo nato v Spodnji Lanovč, kjer je pristalo na prostoru za Kirbišovo tovarno. Celjani, ki so sledili letalu, so na njem zapazili kljukasti križ. Ko je letalo pristalo, je stopil iz njega 24 letni nemški letalec Washington iz Celovca, ki je takoj uvidel, da ni pristal na nemških tleh. Pri zaščitni izjavi je izjavil, da je vozil s šolskim letalom iz Celovca proti Linču, zašel pa da je po pomoči proti vzhodu. Ko je letel nad Savo, je mislil, da je to Donava. Tako se je pripeljal na našo stran in pristal pri Celju. Ko je zagledal mesto Celje, je mislil, da je to Wolfsberg, ter se je spustil na tla.

Kljub temu, da se je to pripetilo zvečer, se je na kraju, kjer je letalo pristalo, kmalu nabralo mnogo ljudi, ki so z zanimanjem ogledovali avion.

Nadaljevanje razgovorov predsednika vlade Cvetkoviča z dr. Mačkom v Zagrebu

Belgrad, 15. aprila. m. S središčnim drugim brzojavkom ob 23.10 se je odpeljal v Zagreb predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković. V Zagrebu bo s preds. bivše HSS dr. Mačkom nadaljeval pred veliko nočjo prekinjena pogajanja za rešitev hrvatskega vprašanja.

Na železniški postaji so se od njega poslovili prometni minister dr. Spaho, gradbeni minister dr. Krek, pravosodni minister dr. V. Ružič, poštni minister Jovan Altiparmakov.

minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantić, minister za socialno politiko M. Rajaković, navzočnih pa je bilo tudi več poslancev, med njimi Miloš Stare in dr. Golja. Ministrskega predsednika Cvetkoviča je na železniško postajo pospremila tudi več domačih in tujih časnikarjev. Na postaji se je predsednik vlade z vsemi prisrčno rokoval in razgovarjal, narkar je nekaj minut pred odhodom vlake vstopil v svoj vagon. Vsi navzoči so mu pri odhodu navdušeno vzklikali in mu želeli »srečno pot«.

Gospodarska zveza med Nemčijo in Litvo

Berlin, 15. aprila. m. V najkrajšem času se bodo začela med Litvo in Nemčijo trgovinska pogajanja. Pogajanja med obema državama bodo zelo daljnosežna ter bosta Nemčija in Litva sklenili trgovinsko pogodbo, po kateri bo Nemčija odkupila vse litvanske poljedelske pridelke, kar jih bo Litva imela preveč, v zameno pa bo Nemčija izvažala v Litvo svoje industrijske izdelke.

Madžari ponujajo Romuniji sporazum o nedotakljivosti meja

Budimpešta, 15. aprila. o. Ker je Romunija na nevarne madžarske glasove o prisilni vrnitvi romunske Transilvanije Madžarom odgovorila z vojaškimi ukrepi, je to zelo vplivalo na madžarske politične kroge, ki so začeli umikati svoje zahteve in dajati pomirljive izjave. O razmerju med Madžarsko in Romunijo je govoril tudi zunanji minister grof Czaky. Dejal je, da so odnosi z Romunijo težavni, ker Romunija meni, da Madžarska ni prijazen misli do nje, čeprav ve, da Madžari hočejo spoštovati romunske meje. Madžarska bo nedotakljivost romunskega ozemlja spoštovala še toliko bolj, če bo Romunija priznala potrebne pravice madžarski manjšini.

Vse madžarske časopise se obirno bavi s tem govorom ter poudarja predvsem odlomke, ki se nanašajo na Romunijo. Dobro poučeni madžarski politiki izjavljajo, da je Madžarska že predlagala Romuniji, da bi obe državi sprejeli skupno izjavo o nedotakljivosti meje med Romunijo in Madžarsko in glede nenapadanja. A tudi Romunija mora pokazati dobro voljo ter pravično urediti manjšinsko vprašanje.

Med Poljsko in Nemčijo

Varšava, 15. aprila. o. V naprotju s prvotnim pričakovanjem kaže, da bosta Nemčija in Romunija sporna vprašanja reševali s pogajanj in ne s siko, kakor se je zdelo, preden je Anglija dala Poljski jamstvo za meje in ji zagotovila pomoč. O tem pričajo številna potovanja poslanikov v Varšavo. Nemški poslanik Moltke je pred nekaj dnevi odšel v Berlin in se bo v kratkem vrnil na Poljsko z novimi navodili glede bodočega razmerja med Nemčijo in Poljsko. — V varšavskih nemških krogih izjavljajo, da je poljsko-britanski dogovor v protislovju s poljsko-nemškim paktom iz leta 1934, zato z zanimanjem pričakujejo vrnitve nemškega varšavskega poslanika.

Priloge za uvedbo novega reda na Češkem

Praga, 15. apr. V Pragi končujejo priprave za izvajanje nemškega protektorata. Prvi ukrep bo odstop Beranove vlade ter imenovanje nove vlade. Število ministrstev bo zmanjšano ter bo nova vlada imela samo 6 članov, ki bodo v glavnem strokovnjaki, ki prej niso igrali nobene vloge v političnem življenju. Predsednik nove vlade bo minister Havelka, katerega bo predložil predsednik Hacha v imenovanje protektorju Neurathu. V vladi bosta tudi general Elias in svetnik zunanjega ministrstva Kaha. Te spremembe bodo izvedene konec prihodnjega tedna.

Nenavadno odkritje v protestantski cerkvi na Betnavi

Maribor, 15. aprila. Na Betnavi pri Mariboru je stala svoje dni protestantska cerkev. Tu so se zbirali protestanti iz Maribora in okolice, katerim je bilo prepovedano zbiranje v mestu. Ob cerkvi so pokopavali protestantske mrličke. Na mestu, kjer je nekoč stala cerkev, je zdaj gramoznica in vsako leto pri izkopavanju najdejo kakšno okostje.

Včeraj popoldne pa je prineslo najvažnejše odkritje, ki bo po natančni preiskavi osvetlilo zgodovino te cerkve in njenih ustanoviteljev. Delavec so našli tri okostja. V sredi je ležalo okostje velikega moškega, na eni strani je bil dolg meč, na drugi strani pa krajši meč. Na levi glavnega okostja je ležalo drugo okostje, tudi moško. Najbrž je bil to kak sorodnik. Na desni strani je ležalo okostje ženske. Poleg nje so našli zlat prstan z zelenim draguljem, zapetnico iz čistega zlata in pozlačene ostroge. Domnevajo, da so bili ti mrtveci pokopani na tem kraju še pred letom 1600. Najbrž je bil tu pokopan kak dobrotnik cerkve ali bogat protestantski plemič.

V ponedeljek se bo raziskovanje nadaljevalo pod vodstvom prof. Baša.

Sestanek nove Delavske zbornice

Ljubljana, 15. aprila. Danes dopoldne ob 11. se je sestel plenem novoimenovane uprave Delavske zbornice. Ob pol desetih pa so se na predsestanek zbrali delegati ZZZD in Združenih zasebnih namestencev. Sestanek je vodil g. Preželj Franc. Obravnavali so točke dnevnega reda zasedanja DZ.

Sestanka sta se udeležila tudi člana glavnega odbora Jugorasa iz Belgrada Ljubomir Mitič, tajnik Delavske zbornice v Belgradu in tajnik generalnega tajništva vseh Delavskih zbornic, ter Zora Popovič, glavni tajnik Jugorasa in pravni referent belgrajske Delavske zbornice.

Zasedanje plenuma Delavske zbornice pa je vodil komisar dr. Lovro Bogataj.

